

Chúng ta đã nhiều lần sửa đổi và đổi mới công tác kế toán cho thích hợp với trình độ quản lý kinh tế, sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước qua nhiều giai đoạn cách mạng. Nhưng đến nay sau 10 năm đổi mới cơ cấu kinh tế, cơ chế quản lý và quan hệ sản xuất (1986 - 1995) cuộc sống thực tiễn đòi hỏi phải cải cách kế toán để bảo đảm sự phù hợp giữa trình độ khoa học và thực tiễn của kế toán với sự phát triển kinh tế - xã hội.

Chế độ kế toán của VN hiện đang bộc lộ nhiều nhược điểm cần phải khắc phục để nâng cao nhanh chóng trình độ quản lý kinh tế của nước ta, góp phần thúc đẩy lực lượng sản xuất phát triển. Đứng trên nhiều giác độ khác nhau, kế toán được định nghĩa như là một môn khoa học, một công cụ quản lý kinh tế, một nghệ thuật điều hành kinh doanh linh hoạt và có hiệu quả, một phương pháp khoa học. Dù đứng trên khía cạnh nào, ta cũng phải đổi mới kế toán một cách căn bản để khắc phục những khuyết nhược điểm sau đây:

1. Hệ thống kế toán chưa phản ánh đầy đủ đối tượng kế toán như chưa phản ánh và kiểm soát tài sản cố định vô hình, dự phòng giảm giá tài sản và các khoản phải thu, chi phí

kế toán chung theo chuẩn mực và nguyên tắc kế toán thông dụng được các nước thừa nhận.

4. Chế độ kế toán VN mang nặng đặc điểm kế toán thời kỳ cơ chế tập trung quan liêu bao cấp của nền kinh tế có hai thành phần kinh tế chủ yếu là quốc doanh và tập thể, không phù hợp với nền kinh tế nhiều thành phần vận hành theo cơ chế thị trường có sự quản lý của nhà nước.

5. So với kế toán của các nước Liên minh châu Âu, kế toán VN còn thiếu mức độ chi tiết trong việc phản ánh quá trình thanh toán công nợ giữa nhà cung cấp và khách hàng, giữa XN, công nhân viên, ngân sách nhà nước, cơ quan bảo hiểm và các đơn vị khác, cho nên khi kết thúc niên độ kế toán, kế toán không thể xác định cụ thể ngày thu nợ, ngày trả nợ, thụ hưởng khoản chiết khấu thanh toán trong thời hạn đã quy định trong thương phiếu sẽ thu, thương phiếu sẽ trả, chứng từ thanh toán.

6. Hệ thống sổ sách, hình thức kế toán của VN rất rườm rà phức tạp, nhiều cột nhiều phần không cần thiết gây khó khăn cho việc điện toán hóa công tác kế toán.

Trên cơ sở phát hiện những

kết bổ sung, hoàn chỉnh của các Bộ, tổng cục, ủy ban nhà nước và sự tổng hợp của Bộ tài chính.

Hệ thống tài khoản kế toán mới của VN áp dụng năm 1995 là một công trình khoa học tiếp thu những thành tựu kế toán của các nước kinh tế phát triển như Pháp, Mỹ... đúc kết thực tiễn áp dụng kế toán ở VN trong 10 năm qua. Hệ thống tài khoản kế toán mới khắc phục các nhược điểm khuyết điểm nói trên và bổ sung hoàn chỉnh những thành tựu khoa học kế toán tân tiến của thế giới, đó cũng là một bước mới đưa công tác kế toán tiến lên theo con đường công nghiệp hóa và hiện đại hóa.

Từ việc áp dụng thử nghiệm đến việc ban hành thống nhất chính thức hệ thống tài khoản kế toán mới, chúng ta còn phải làm rất nhiều việc quan trọng và cấp bách sau đây:

1. Sửa chữa, đúc kết, bổ sung, những điểm mới, tiến tiến thích hợp với các nước kinh tế phát triển nhưng không phù hợp với đặc điểm và trình độ phát triển kinh tế - xã hội của nước ta như kế toán dự phòng giảm giá, dự phòng rủi ro, hao mòn vô hình, tài sản vô hình, thương phiếu, tỷ giá hối đoái, thiệt hại trong sản xuất, ảnh hưởng của lạm phát v.v.

2. Tổng kết đầy đủ và dự kiến sự ổn định của kế toán trong vòng 10 năm tới để bảo đảm các doanh nghiệp hoạt động bình thường và phát triển theo hướng tăng trưởng kinh tế hàng năm khoảng 10%, không nên xáo trộn công tác kế toán, gây khó khăn cho việc quản lý vĩ mô, quản lý vi mô, tính toán GDP, áp dụng hệ thống hạch toán SNA. Việc tổng kết này đòi hỏi những nhà kế toán, quản trị, tài chính thuế, ngân hàng phải tập trung sức lực và trí tuệ làm việc với tinh thần khẩn trương, không thể chậm trễ trong việc áp dụng hệ thống tài khoản kế toán mới vì yêu cầu cấp bách của việc đổi mới việc quản lý kinh tế nước ta.

3. Chuẩn bị đầy đủ những văn bản hướng dẫn thực hiện hệ thống tài khoản kế toán mới từ mẫu chứng từ, sổ sách, báo cáo kế toán nhằm phục vụ tốt công tác quản lý kinh tế trước mắt, tiến tới áp dụng thuế trị giá gia tăng, đổi mới công tác thống kê, kế hoạch trong thời gian 10, 20 năm sắp tới.

4. Tập huấn kỹ hoặc đào tạo lại cán bộ, nhân viên kế toán để vận dụng tốt hệ thống tài khoản kế toán mới vào các doanh nghiệp trong nước, các doanh nghiệp liên doanh với nước ngoài. Việc bồi dưỡng, đào tạo cán bộ kế toán phải thực hiện trên cả mặt kiến thức kế toán, kiểm toán nội bộ, kiểm toán độc lập, thực hành máy vi tính, kiến thức về tài chính, thuế vụ.

THỰC HIỆN MỘT BƯỚC CÔNG CUỘC CẢI CÁCH KẾ TOÁN VIỆT NAM

PGS, PTS UNG BỬU

rủi ro và phí tổn.

2. Kế toán tuy có phục vụ đặc lực việc quản lý kinh tế vĩ mô tại các đơn vị cơ sở doanh nghiệp nhưng chưa có mối quan hệ chặt chẽ với việc tính toán GDP, chuyển hạch toán từ hệ thống MPS sang hệ thống SNA.

3. Còn phân biệt các thành phần kinh tế trong việc thực hiện kế toán doanh nghiệp quốc doanh, doanh nghiệp ngoài quốc doanh, doanh nghiệp tư nhân, chứ chưa có chế độ

nhược điểm, khuyết điểm về kế toán nói trên, Ban cải cách kế toán đã nghiên cứu soạn thảo hệ thống tài khoản kế toán mới được Bộ tài chính ra quyết định số 1205 TC/CĐKT ngày 14 tháng 12.1994 cho áp dụng thử nghiệm tại các doanh nghiệp thuộc các thành phần kinh tế trong cả nước. Dự kiến tháng 7.1995 sẽ thống nhất áp dụng chính thức hệ thống tài khoản kế toán mới vào các đơn vị doanh nghiệp nước ta trên cơ sở đúc

4 PHÁT TRIỂN KINH TẾ